

1
1967

№ 5 (1255) თბილისი, მარტი 1967

საქმე

ქართული
საზოგადოებრივი
ფანი-20 კპპ.

ბაგრატიონის 44-ე ფელი

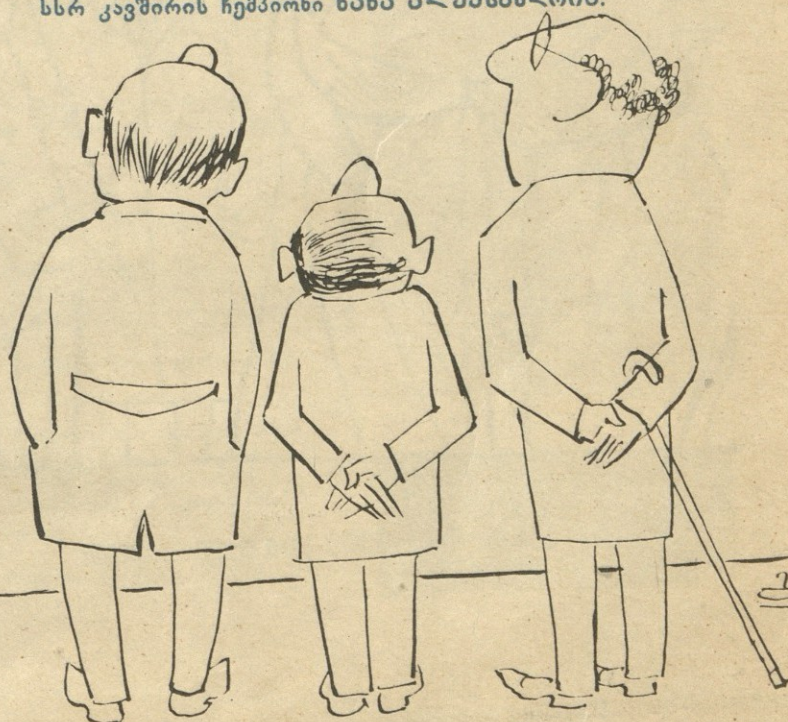
მსოფლიოს ჩემპიონი ნუნა ბაგრინდაუშვილი.

სსრ კავშირის ჩემპიონი ნანა ალექსანდრია.

სსრ კავშირის ჩემპიონი გოგონათა შორის
ციური კობაიძე.

სარკვეპი გემოვნა

1
1967

№ 5 (1255) თბილისი, მარტი 1967

საქმე

ქართული
საზოგადოებრივი
წიგნობა

გამოცემის 44-ე წელი

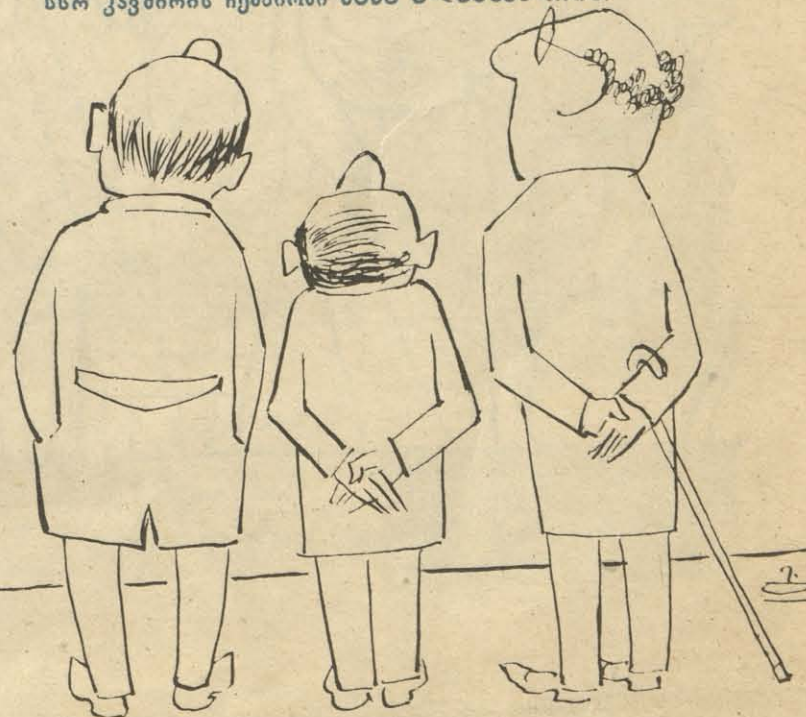
მსოფლიოს ჩემპიონი ნუნა გაფრინდაუშვილი.

სსრ კავშირის ჩემპიონი ნუნა ალექსანდრიძე.

სსრ კავშირის ჩემპიონი გოგონათა შორის
ტიური კოზაძე.

საკუთარს გამოუენა

ყველაზე

რამა ბერი გაეგრძელა და შუა ზამთარში ჩვენი დიდი სამშობლოს დიდ დღეა აღსდგა ვეწვიე.

...თვლი (თეთრი ყოფილა), ყინვა (მავალი ყოფილა) და... ყვეფილისი ცვალები ზამთარში, ყვალები მეტ-მეტ დავასახელებებში, ყვალები გორის ქაჩხაში!..

უნებური კვათხელობა:
— საიდან ვარდა ამერი ყვაილი აქ ამ შუა რუსულ ზამთარში?
— საქართველოდან — გვახსუბონ ერთხმად და ღობილი დასძინენ?
— პო, ჩვენი ყველა სამხრეთელ ქართველ ვეძიბი, ვერ ვარჩევ და რა ცენაო!

უზარმაზარი ქალაქი ამფოციველსა ვიხსენებ და დიდად არავის უყვარს, რომ მოსკოვის მეყველობის მეტრეზობა ვერ ამყოფილებს ყველებზე მოთხოვნილება და პო, რაღა არ ჩაუტანიათ ჩვენს თანამემამულე მეყველებს მოსკოვში.
— კი მაგრამ, ასე ნაირფხად ყვაულები სად გამოვაყვი?! — ვეუთხობი.
— ჰე, ჰე, ჰე... — იციანთ იჭოყანელები, წაველები, კოჩრელები, — ჩვენი სოფლის მიწვევები ხომ სავსეა ათასგვარი ყვაილით. პოდა, ჩვენც ვყრეთ, ეკმბოპო და საზნაბოთი ვინახავთ. მერე ვშოვლობათ

ურბალი საუბავს, ხესნით ცხელ წყალში, იმ ვახშმარ ყვაილს ჩერჩხულსავთი შიგ ამოყავალი და მორჩა! რა ფერის ყვაილები ვინდა, მზავდა!

— თქვენ პრეიაც გვეუთენით გამოვიტყობით! — უიხობლით! ჩვენი თანამემამულეებს „შევაძახებთ თიბი“.
— ვგ რა არის, ერთი აბს შეხედეთ?! — რაღაც ეგელები ვეითიბებს ზორბა ვეაკიცი.

ვაკირელები და თვლები არ ვეუჩრებთ: თავისრა ევალი, ჩვენში პურებს რომ რეცხავენ, ის.
— როგორ? მოსკოველებმა მარნები გაიწყვეს და თავისარას ქუერებს სარეცხად ვეულებენ?

— ზორბა ვეაკიცი ვეინებთ: — რის მარნები! რა ქუერის რეცხა?! თითო ღღრს აბაზად ვყიდი, კი ვარის ფასად!
— რას ბიჭო?!
— მერე რა თქენი საქმეა, ჩვენ რასაც ვეაკილით! — შეგივინებს კიდეც...
ც ი ნ ა რ ი ა ის ი ნ ი ფ

ბარბანდოზი ბონდი ალექსის ძე, დაბადებული 1937 წელს, ცხოვრობს სოფ. იჭოყანაში. იტყობს, თბილისის თტომბურის რაიონის № 21 სამებრო სააქტივობის (გოგლის ქ. № 24) ვებუზობო. სამებრო

საქმე რომ ნაშვლიდ იცის, იქიდანაც კარად ჩანს, რომ ვახშმარ ბალახბულის დიდი ოსტობობით ღებდას და ყვაილებდა ასაუბნებს.

ქორალიშვილი შალვა ვლადიმერის ძე, დაბადებული 1942 წელს, ცხოვრობს სოფ. წავისში. რა თქმა უნდა, არსად არ მუშობს. უშაღღრესი მინდა ჩავახარო და ილია ქვეყნაპის ვერც ერთი ნაწარმოებში სთაურო ვერ დასახელა. რასაკვირველია, როგორც „ქვეშაირთა“ წავისის ზალვა ყვაილებით ვაჭრებამოდა. პო, ღღრასა ვმირი თინა ვაჭრისსო სოფელში რა ბიჭი ვახარდოდა!

მისი თანამრთველი ქორალიშვილი ალექსი ნოცონოს ძე, დაბადებული 1941 წელს, ალყ წვერი. ვგვარშვილობა არც მან უღლებო, ყვაილებს მუცენა ჩოქი ვეგოიარა, დავიკრა, რასაც მისი თითები ეყო და მოსკოვში ჩაიტრახა.

კიდევ ერთი ქორალიშვილი, სახელად ვრაკობი. დაბადებული 1935 წელს, რა თქმა უნდა, წვერისში არახავაივარი სავსე ვედავით. მოსკოველს ვინახვთორებული პატრიცეკობით ვებრბობ, — სულ ვეულებს უდენა და დემა-დენა იჭრებად ვეფხვს.

მანდავა თინა ვერმაჩენს ასული, დაბადებული 1926 წელს, ცხოვრობს ქ. ზედიღ-

ქვეყანა

ში, ფოთის ქ. № 27-ში. ვაჭრობდა თავისი სარა ეკლით (ვარდის ფასად რომ იყუებდა).

ფარსადანოვა როზა არტემის ასული, დაბადებული 1929 წელს, ცხოვრობს ქ. ბათუმში, მაიკოვის ქ. № 10-ში. არსად არ მუშობს. როზას უფრო უფრო სვეტიცულით აქვს — მოსკოვის ჩერიმეშვის ბაზარში ვაჭრობდა ყვეფილებით, მანდავითა და... შევაწინაო. დიახ, შევაწინაო!

ტიტიაშვილი ანასტასია სტავრის ასული, დაბადებული 1916 წელს იმევე ბათუმში, იმევე ქუჩის იმევე ნომერში ცხოვრობს და იმევე ზაზარში იმევე საქონელს ჰყიდა, თანაც ქალიშვილს ელოდა ბათუმში — საქონლის ახალ-ახალი მარტა უნდა ჩამოიბრახოსო.

ყვაილები ყვაილებად... და, იო, ზოვი მგება დაიბის ასეუკალისძე!

სხვა ვი ვი როლიშვილი ძე, დაბადებული 1934 წელს. ცხოვრობს ვალში, ენგელსის ქ. № 59-ში. ცქეტი თევა, არსად არ მუშობს. მოსკოვში, ჩერიმეშვის ბაზარში ვაჭრობდა ლუფით (მანდაკლით). არავითარ ენობა არ ვაჩანდა, თუ ვისი იყო მარწელი. სსავილო (თუ სატრალი!) სავი, რომ იმევე ღღრს მოსკოვის ცენტრალურ ბაზარში ისევ ლუფით მოვაჭრე სხვა პიროვნებამ წარმოადგინა. სავხლბო ბილე

ში, ფოთის ქ. № 27-ში. ვაჭრობდა თავისი სარა ეკლით (ვარდის ფასად რომ იყუებდა).
ფარსადანოვა როზა არტემის ასული, დაბადებული 1929 წელს, ცხოვრობს ქ. ბათუმში, მაიკოვის ქ. № 10-ში. არსად არ მუშობს. როზას უფრო უფრო სვეტიცულით აქვს — მოსკოვის ჩერიმეშვის ბაზარში ვაჭრობდა ყვეფილებით, მანდავითა და... შევაწინაო. დიახ, შევაწინაო!

ფიქსიკე ვაჭრობა მიხვების ძე, დაბადებული 1937 წელს. ალყ წვერი, 5 წელი არსად არ მუშობს, ცხოვრობს სურამში, გორასლის ქ. № 12-ში, ხოლო ჩაწერილია იმევე ჯავადისძის ქ. № 6-ში. მოსკოვის მალბაში ახამუფია სავარაზო დაქრულია სპეკულანტური მზონით, როცა ახამუფი მუფეთით, თქვენ გეეები ზომ არა ხართო, გეითხრა სურამელმა...
თიფრეაშვილი შოშოზი ენასის ძე, დაბადებული 1905 წელს. ცხოვრობს ქ. ქუთაისში, ჯავადისძის ქ. № 34-ში. მოსკოვის ვეფის მალბურეში იტყობენ, როგორც „დაბსურეებულს“ სავეულს.

შენგელია შოთა სევერასის ძე, დაბადებული 1944 წელს. ცხოვრობს ქ. ბათუმში, ფულბუქს ქ. № 32-ში. მუშობს ბათუმის რეიგონის რესტორანში მეგუფეტად. მანდარინის ბალი არა აქვს და მეგობრის ნაჩუქარ მანდარინს ვყიდი, — ვანჯახდა. იმ მეგობრის მანც არ ჩრებებო, ვინც ეს მანდარინი, აჩუქებო!

შევერე თიფრეა ვარდახის ძე, დაბადებული 1946 წელს. დიდნე ვინაწი ჩრებო ში ცხოვრობენ ჩაწერილად. ჯეოვერეველ პროფესორებს ქრახი ქნ უცხადლქ ტუქტულ ტურისტებისთვის დიდი ლტობლავ აქვს. ასე ვევალიდა, კადვ „მოლოდიონიანობი“ უტყობლიშობან სავებროდ ვანწყობილს წავაწერე...
ამდინ ვაწამაწიში, როგორც იქნა, მოვებრებო და რუსთაველის ძეგლთან მოვედრიკეთ მუხლები „მოლოზია ვრწობლსაითას“ ქნახე. დავილოვის მარკვენა ამ ძეგლს შემეწუნელს თეთრი ქრახნაშეეების თიაგული დავუღეთ ვერცხობით სულმანას. ერთ თიაგულს მანც ავაცილოთ ბაზრის უსამპო ატმოსფერო და სიამაყე ვანჯავუენიცი.
არ ვინწილდა, მის უფლის თანამემამულეებზე ვეეეევა რაიმე და ხმის აწოლენბა ვერ ვედავლითი.
და მამინა. პოი, რუსთაველის ვენიას! თითონი მიგებხდა ღმერთკაცი ველსისხილს:
იპა, იჭოყ მისთა მოყვასობა არიღებს მისცხეს ლენგას, დღედ სავედდომადის მისხარებ შეაქვენც ვეხლობა რეგუნასა“.

ინანშლიში

ქალაქი გაეგრძელა

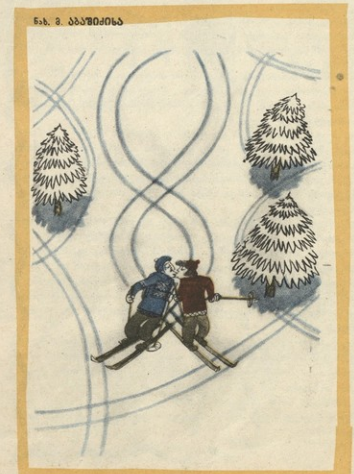

— ბიპოი, ბიპოი!
— რა მარტო ვაკავებები ბიპო თქვენ ვაკავებთ!

ებებ ვუზვლით

ბათუდე ერთი ვმირი ჰევეს, სახრავად — სავი მინსტარი. რვა ბინა ვამოცვედა და მინც დარბის მინსტარის, ხან ლასიცივის ქურკაში, ხან იტალიურ ქურდუში, ხან „ვოლით“ ჩამოიჭრებოლებს, ხან ნაშობრებს ვუნდრეციო. ხან მტარებელი მუხავობს და ხან ატუ-ის ოლიზი მუხავობს, ხან რიგს ფულის, ხან — ბალინი, ხან „ვუფის“ კარებს ვაჩაქობს, ხან იპა ჰქვია, ხან — ნანი, ხან — ციცი, ხან კი — თამარო, ხშირ. სხინად იცუვის სახელებს, ეკვანტირაბის ან აუღს, არიპა, ეტებ ვუზვლით, ვამოცველი ცხოვრობს, რომ მისათენოს ხალხს და აღვლითებული ვინახავ.

ღღრე ვუზავიშვილი

ტიტიაშვილი ანასტასია

ქლო: მენ შედილია, ჩემი თამაში! სად იმევი ჩემიშობა მულს? როიალუ ვეეეეე, მულერი, მტარე! მტარე კიდე კაცი, რომ საქმის ვეღბა ლიტაო მინც ვეეეე...
ქალი მუტირებს თავის მესამე ქორწინებაზე უაქობლით. — შეგახვლიდოთ თუ არა საქურიველს, უპასუხებო სთალი ჩაჭრა.
— მერე?
— მინც ვანჯავუენო სთარუდი. მე ხომ ვა ვედიცი.
— ჩვენ ჩვენი ნიშნის ძალიდაკვირული ვაშოვაქვიდე. ჩვენ და ჩარლის ურთიერთობა შეეეეეე...
— კი მაგრამ, თქვენ რომ მისი ნაწყური ბეჭდი ტყუილია?
— ბეჭდობა ჩემი ურთიერთობა იყუე დარდა.
ორი მხათობა ქალი სავარაზობდა:
— არავითარ არ წვიძლია დავეჯერი, რომ ღღრე სოლავ ვაკევი იმ კიტობის, რომელიც სულ მის ღღრეში იყო.
— ვახსენებ აქ არავფრია, მან ვადავლდება შეერი ეცხა.
მე მავაქვი და სასაქრამებროთი დღეაწა თვის კლდებს ვუბნა:
— ამ მოლო ღღრს სულ ვაკვივდიდი თეძი. რაც დავიჩინა, მის შეგანაწარეებლად თუ აკვიბი მისე? — კი კლდე ვერჩებოთ.

შარტყა მატარა მუნდნა.

— ვახსენებ, მერე თეძოლ მუთიანი თეძოლი!

— რატომ არა გაქვთ ნომერი?!
 — თქვენ რატომ არა გაქვთ თუმანიანი კასკორტში?

ნ. ბ. ჯორჯიანი

დასავლეთ გერმანიის არმიას კვებუენ ნეოლაუსისტური იდეებით.

ნ. ბ. ლომიძე

ბონის სპორტბუე.

პირნაკლი ზმნების უღლება

ეროვნული
 ბიბლიოთეკა

I სერია

აწმყო

ვმუშაობ

მხ. რიცხვი	მრ. რიცხვი
მე ვმუშაობ	ჩვენ ვმუშაობთ
შენ მუშაობ	თქვენ მუშაობთ
ის მუშაობს	ისინი ჭამენ

რიგში ვდგავარ

მე რიგში ვდგავარ	ჩვენ რიგში ვდგავართ
შენ რიგში დგახარ	თქვენ რიგში დგახართ
ის რიგში დგას	ისინი ურიგოდ ყიდულობენ

ვსწავლობ

მე ვსწავლობ	ჩვენ ვსწავლობთ
შენ სწავლობ	თქვენ სწავლობთ
ის სწავლობს	ისინი უმაღლესში ეწყობიან

მცემენ

მე მცემენ	ჩვენ გვცემენ
შენ გცემენ	თქვენ გცემენ
მას ცემენ	ისინი გვიყურებენ

ვწერ

მე ვწერ	ჩვენ ვწერთ
შენ წერ	თქვენ წერთ
ის წერს	ისინი იბეჭდებიან

აულა ბ. პურიდაზვილია

ნეკროლოგი

1966 წლის 31 დეკემბერს, ღამის 12 საათზე, მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ (გულზე ქონის მიწოლა), 365 დღის ასაკში გარდაიცვალა ჯერ კიდევ შემორჩენილი კაპიტალისტური გადმონაშთების (ხალტურა, სპეკულაცია, ქურდობა და სხვ.) უყოყმანოდ გამტარებელი, ლევან (ლევო) ტაყარის ძე ჭაფიანიძე.

ლ. ტ. ჭაფიანიძე დაიბადა თბილისში, ნახალოვასში („ნახალონი“ თაგის დღეში არ ყოფილა, დათაფლული ვინა აკეთებდა საჭმეს).

ლ. ტ. ჭაფიანიძეს დაწყებითი განათლება არ მიუღია, მაგრამ ხელმოწერას ვაჟაკურად მაინც ასერხებდა — ჯვარს არ უსვამდა.

ლ. ტ. ჭაფიანიძემ დიდი უნარი გამოიჩინა ახალბედა კადრების მომზადება-დაწინაურების მხრივაც. ამაზე მეტყველებს ის ფაქტი, რომ მილიციის, სასამართლოს, პროკურატურის, პრესისა და სხვა ორგანოების უდმრთო ჩარევით, 1966 წელში მცირდებოდა დანაშაულობანი და კადრები უწყვეტ ნაკადად მიდიოდნენ საპატიმრო ადგილებში. ნაწილი კადრებისა 1967 წლისთვისაც გვყავს შემონახული.

ლ. ტ. ჭაფიანიძე იყო მომთხვინი (ჩვეოდან!), პრინციპული (პრინციპით ცხოვრობდა), პირუთენელი (პირი მუდამ ღია პქონდა ჩასაყლაპავად)...

ლ. ტ. ჭაფიანიძე დიდთან დიდი იყო, პატარასთან — პატარა.

ლ. ტ. ჭაფიანიძემ შეთხზა ჩინებული სიმღერის ტექსტი:
 „ეს ქვეყანა სათლელია, თაღი, სანამ შეეღვევი,
 ლევის ლევას ვერ ავიტან, მუდამ უნდა მქონდე ს ლევი“.

ლ. ტ. ჭაფიანიძემ შარშან ბრწყინვალედ დაამთავრა საკავშირო საჯარო-ეკონომიური ინსტიტუტის თბილისის ფილიალი; წლიურს იურიდიულ ფაკულტეტსაც ამთავრებდა, მაგრამ...

მაგრამ უკუღმართმა სიკვდილმა უდროოდ შეუწყვიტა სუნთქვა. ასე თარსი აღმოჩნდა მისთვის 1966 წელი. ჩვენ კი, მისი მადლიერი შთამომავლობა, გავგრძელებთ ჭაფიანიძის ბრწყინვალე ტრადიციებს და მის დროშას კიდევ უფრო მაღლა ავწევთ. მართალია, ამ ახალ წელში ცუდი სიზმრები შემოგვიჩვიდა, მაგრამ რას ვიზამთ, უკან დასახევი გზა არაა.

მშვიდობით, ჩვენო ძვირფასო ლევი! დმერთმა ხელი მოგიმართოს იქ, ციგ სამარეში.

სირქხვილი ძველ წელიწადს, რომელმაც ასე ჩაგაშხამა ახალი წელი; ჩაგამხამა და უკან ჩასაბრუნებელი სული ამოგხადა საბედისწერო ჟამს — 31 დეკემბერს, 12 საათსა და 00 წუთზე.

კვლავაც მშვიდობით, ძვირფასო!

ანხანაგების ჯგუფი.

ნეკროლოგის ტექსტი დასაბეჭდად მოამზადა ბიორბი მებრალიზვილია

მელხინება და მწამს — მალე გაიღვიძებს არე-მარე, მწამს მთებს შორის თავს ამოპოფს დიადი მზე, მოედვარე!..

გაზ. „ცნობის ფურცელი“, 1905 წ.

სიტყვების ახსნა

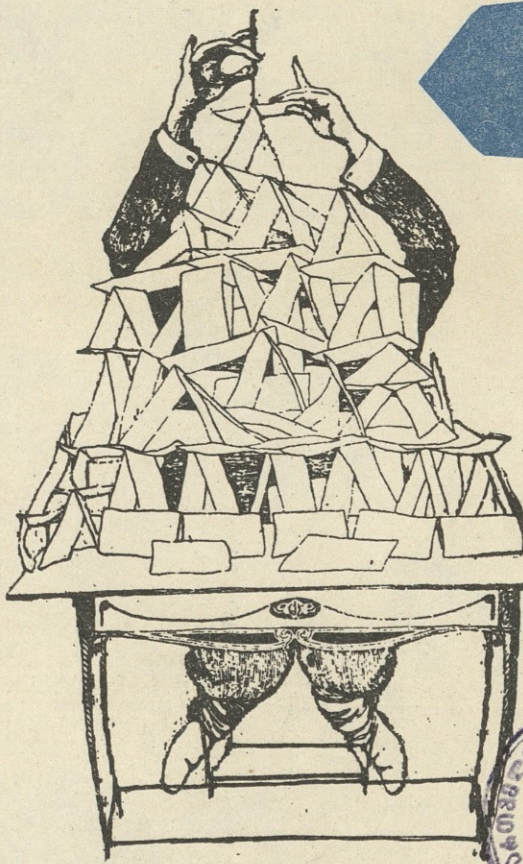
- მანეთი — ყველას თავსატეხი საგანი.
- მიშიკა — სიტყვის თავისუფლება.
- მილიონი — პატარა ღმერთი.
- მიწეზი — ადვილად ხელწამოსაკრავი საშუალება ყოველივე ავაზაკობის გასაპართლებლად.
- მნათე — ხუცების მაჩანჩალა.
- მონა — რუსეთის მოქალაქე.
- მეძებარი — პოლიციის აგენტი.
- მეწყერი — საზღვარი ძველსა და ახალ წეს-წყობილებას შორის.
- მონაზონი — ბერების ამხანაგი.
- მორგვი — გასუქებული ვაჭარი.
- მოლაღატე — გულით მეგობარი.
- მოდღვარი — ეშმაკის მოციქული.
- მოჯამაფირე — სახრავი მასალა.
- მსაჯული — ჯალათი.
- მუშა — ყველას სალაპარაკო საგანი.
- მუსიკა — ტყვიების ზუზუნია.
- მუშტი — პოლიტიკური სალაპი.
- მუცელი — უძირო ქვევრი.
- მუჭი — გლეხის პურის საწყავა.

გაზ. „შუაბავალი“. № 5, 1907 წ.

ოპოზიციის რევოლუცია ორმოცდაათი წლისაა! დიდება სახელოვან ოუბი-ლარს! დიდება რევოლუციის სახელოვან ჯარისკაცებს! ჩვენ ერთ ჯარისკაცად ვა-სახელებთ სატირასა და იუმორს, რომელიც, ხიშტთან ერთად, სიცილოს გამანად-გურებელი მახვილით მიიკვლევდა გზას იმ საბედისწერო უამს...

გადავფურცლოთ ისტორია. საიუბილეო წელს „ნიანგი“ გაიხსენებს თავის წი-ნამორბედებს: „ეკალი“, „ეშმაკის მათრახი“, „ტარტაროზი“, „ნიშადური“, „ჩვენი გუშაგი“, „ხუმარა“, „შურდული“, „ჩვენი ალიაქოთი“, „ჩვენი სალაპური“, „ცეცხლი“, „ჯოჯოხეთი“, „ტანგო“, „არჩევან-არადან“, „სვისტოკი“, „მასხარა“, „ოხუნჯი“, „ლახტი“, „ყუმბარა“... აი არასრული სია იმ უურნალებისა, რომლე-ბიც რევოლუციამდელ საქართველოში გამოდიოდა. ყველა მათგანს როდი ჰქონდა გარკვეული პოლიტიკური სახე, მაგრამ სიმართლე თავს ვერ მალავდა და ზოგჯერ მათ ფურცლებზეც გაისმოდა სიმართლის ხმა. ამდენად, ვფიქრობთ, ინტერესმოკ-ლებული არ იქნება გადავხედოთ ზოგიერთ მათგანს.

ნიანგი

რუსეთის კონსტიტუცია. ან. შუბუგოი

ბურჟუას სიმღერა

(მიბაძვა აკაკის)

შეიქვია ნეტარებას აწ გული,
ბავშვობიდან განცხრომაში ჩამშული.
შეიქვია სისარულსა მარად ის,
შეება-ლხენა დამებედა მარადის.

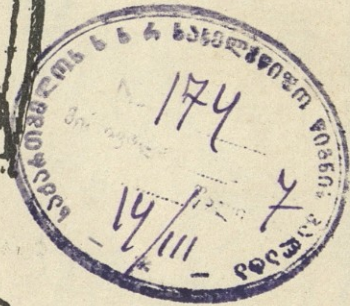
სულ ვიციანი, სულ ვქეიფობ და ვხარობ;
სხვამ იტანჯოს, მე კი მაინც ვნეტარობ.
ბლომათა მაქვს ფული, პური და ღვინო,
მისთვის ვცხობორბ, რომ მარადის ვილხინო.

რას მიქვია ნადგელი და სევდები,
ქედს მიხრიან და მით უფრო ვმხნევედები.
დროს ვატარებ ქეიფით და ლხენითა,
ვინ რას მაწყენს ან საქმით, ან ენითა?!
ვერვინ დამძღვეს, დავიჯერე, ვიწამე,
ვერც სიკვდილი და ვერც შავი მიწა მე!...

გ. ლაღოშვილი

უურნალი „ნიშადური“ № 4, 1907 წ.

სურათებიანი ლამაზება

საქართველოს ზოგიერთ რაიონებში ქელებს იყენებენ როგორც შემოსავლის წყაროს.

— დედაჩემო, „მოსკვირის“ ალბარ ყიდულობ ჩემთვის?
 — ცოტაც მოითმინე, შვილო! გეგიაფენი მოკვდება, ქელესზე ფული შემოვა და „მოსკვირის“ კი არა, „მოლგას“ გიყიდი.